

The crew's sworn statements on the deaths of the two rhinoceroses aboard the *Loverendaal*:
[National Archives, 1.04.02, inv. 2540, scan 624, with scans 623 and 625](#)

Van Ceijlon onder data 19 feb. 1741

[579]

Eindelijk is nog verstaan te laten afschrijven de twee Renocerossen van Batavia Per het schip Loverendaal herwaards gezonden en op de reijse geexerveert, volgens de daarvan belegde verklaringen, dewelke van de volgende inhoude wierden bevonden.

Op Heden den 8 Julij A.1740 compareerde voor mij Martinus D'Landheer boekhouder in dienst der E. Comp. bescheijden op het schip Loverendaal de naar te noemen getuijgen Jan Stademan van [verso]

Amsterdam opperstuurman Martinus Lob, onder stuurman Theunis van Kimmenaar van Delfshaven, Bootsman Jan Andriesz. van Sisten Schieman en Pieter Coene van Amsterdam Constabel alle in opgем. dienst en mede op voorz. bodem bescheijden de welke gesamentlijk verklaren ten requisitie van den manhaften schipper Samuel Hendriksz. dat niet tegenstaande alle moeite en vlijd aangewent was om de twee Renocherossen welke van Batavia door haar hoog Edelen groot agtb. ordre aan desen bodem gesonden waren om mede naar Ceijlon afgevoert te worden in 't leven te behouden, egter het manneken op bevorens gem. datum des 's morgens ontrent de klokke agt uren is komen te sterven. Alle het gene voorsz. staad verklaren zij comparenten de luidje waarheid te zijn ende des noods daar toe versogt zijnde met eeden nader stand te doen.

Aldus Gedaan in 't schip Loverendaal, dag maande en jaere voorst. was getekent: Jan Stateman, Mart. Lop, Theun. van Kimmenaar, Jan Andriesz. en Pieter Coene, In margine, In kennisse van mij getekent M. D. Lantsheer.

Heden den 29 Augustus Ao. 1740 compareerden voor D.E. onder te noemen gecommitterde justieele ledeyde attestanten in de voorenstaande verklaring gem. dewelke daar weder wel en duijdelijk voorgehouden zijnde bleven zij daar bij ten vollen persisteren zonder enige de mionste verandering te begeeren.

Aldus gedaan, gerecolleert ende gepersisteert in't Casteel Colombo ter ordinaire raadcamer der justitie ten dage maand en jaere voorsz. ter presentie van D.E. leeden Casper Steijger en Pieter de salve, onderstond. was getekent: Jan Statema, Martinus Lop, Theun. van Kimmenaar, Jan Andriesz. en Pieter Coenen, in margine, ons present, getekent, Casper Steijger en P. d'salve, Lager, in mijn kennis, was getekent Bar. Kriekenbeek Gesw. Clerq.

Op Heden den 18 Julij A.1740 compareerde voor mij Martinus D'Landheer boekhouder in dienst der E. [574]

Comp. en zodanig bescheijden op het schip Loverendaal de naar te noemen getuijgen Jan Stademan van bescheijden op het schip Loverendaal de naar te noemen getuijgen Jan Stademan van Amsterdam opperstuurman Martinus Lop van Middelburg, onderstuurman Theunis van Kimmenaar, Bootsman Jan Andriesz. van Sisten Schieman en Pieter Koen van Amsterdam Constabel, welke gesamentlijk verklaren ten requisitie van den schipper Samuel Hendriksz. dat niet tegenstaande alle de zorg en vlijd aangewent was om doenlijk zijnde de laetste van de twee Renocerossen, zijnde 't wijfje in't Leven te behoiuden, het zelve egter morgens was komen te sterven.

Alle het gene voorsz. staad bekennen zijl. de suijsvere waarheid te zijn bereijdt blijvende des noods en daartoe versogt t selve ten allen tijden gestand te doen.

Aldus Gepasseert in 't schip Loverendaal, dag maande en jaere voorst. was getekent: Jan Stateman, Mart. Lop, Theun. van Kimmenaar, Jan Andriesz. en Pieter Coenen, In margine, In kennisse van mij getekent M. D. Lantsheer.

Van Ceilon onder dato 19 Feb: 1741

ampliatie te willen gedogen, bereyde Zynde voortt. verbla-
zing met Ede gestand te doen gelijk gevolg nam met
het opsteeken der twee voorste ringereu Gannea rechterhand
en het uitspreken desr. Solemnnele woorden
Soo Waarlijk help mij God almagtig
Aldus gedaan ende B. Eedigt inde Fortresse Trincom-
male ten ordinairre raad Kamer ten dage Maanden
Jaare voortt. ten presentie van de leden hier rooren
genoemd s. onderstond s. was getekent s. Jan Holsteijn
en sorn. Scharendijk s. in margine s. ons present s. was
getekent s. Ligtrelt en s. Broers s. Lager s. mij present
getekent s. Spaar gete. Cereq.

Vervolgens nog in Vergadering op gelucten Zynde, een
Dende rapport van de voortt. visitateurs wegens de Spa-
minatie en bevinding van twee Gaalse notities, spre-
kende van de ontdekte verschillen mindesheeden
en defecten by het Transport der pakhuysen al
daar, door den afgegane tweede pakhuysmeester
Regnerus Kronenburg aan Zyn verwanger
Anthony Hardeman &c. welk eenen ander aldus
Luid

Aanden Wel Ed. Agtb. Heer
Willem. Maurits Bruynink
Gouverneur en directeur van
dit wijd uytgetrekt Eiland
Ceilon en diens onderhoorigheden

Wel Ed. Achtb. Hoog gebiedende Heer
De Schillen, mindesheeden en defecten, de welke by het

Transport

573

Van Ceylon onder dato 19 Feb: 1741

op Deene of de andere wijze vande hand gezet, Zij
bij Verzekking ten dienste van de wapenkamer,
tot besparinge van andere Lijwaten dan wel per son-
dutie naar den voorstel des meerm: revisiteurs
ingevolge vande welke, en om de door haan gegevene
rekening nog verstaan is door den Eerste fakhuys
meester tot Gale Jacobus Bouman enden gewe-
zenen J. Kronenburg aande Comp: te laten goeder
de 52½ Periaans koperwerk nog aan te stant bij
het transport manquerende waer en tegen bij de
boeken van dat Commandement nog zullen moe-
ten werden afgezt: de 800 Dakpannen, 150: Hoer-
steen en 30 Water kallingt bij Verwoes van
Bentotte na derwaards gebroken ende getor-
rene in Comp: Lijgenen in het Hospitaal

Gindelyk is nog verstaan te laten afschrijven
de twee Renocerossen van Batavia Per het Schip
Loverendaal derwaards gezonden en op de reijse
geexereert, rotgens de daer van belegde verklar-
zingen, dewelke van de volgende Inhoude wierde
beronsen

Op Huyden den 8 Julij A: 1740: Comparande voor
mij Martinus D Landheer boekhouder in dienst
der E: Comp: beschijden op het Schip Loverendaal de
naam te noemene getuygen Jan Hademan van

Amsterdam

Van Ceylon onder dato 19 febr. 1741

Amsterdam Offeshuurman Martinus Lob onder
Huurman Theunis van Kimmenaar van Delfshaven
Bootsman Jan Andriest: van Litten Schieiman en Pieter
Coene van Amsterdam Constabel alle in oppgem. dienst en
mede op Voortz. bodem beschijden dewelke gesamentlijk
verklaren ter requeste van den manhaften Schipper Sa-
muel Hendrikst: dat niet Segentaande, alle moigte en
tijd aangewent was om de twee Renocherossen welke van
Batavia door haan Hoog Edelens groot agt. ordre aande-
sen bodem gelonden waren om mede naar Ceylon afgevoert
te worden int Leven te behouden, Echter het manneken op
bevoeren gem. datum des Morgens ontrent de klokke agt
uuren is Lomen te Sterven.

Alle het gene Voortz. Staat verklaren zij Comp. anten de
Lijpe waarheid te zijn ende des noods daar toe verlegt zijnde
met Edeu nader Hand te doen.

Alous Gedaan In t Schip Loverendaal, dag maand
en Jaar Voortz. was getekent: Jan Stafema, Mart.
Lop Theun: van Kimmenaar, Jan Andriest: en
Pieter Coene / In margine / In kennisse van mij
/ getekent: / 16. D' Lanttheer

Heden den 29 Augustus 1740. Compareerden voor
D. E. onder te noemene gesommitteerde Justieule Lede, de at-
testanten in de voorenstaande Clearing gem. dewelke
daar weder wel en duijdelijk voorgehouden zijnde bleven
zij daar bij ten vollen Persistieren zonder enige de minste
verandering te begeeren.

Alous gedaan, gerecolleert ende Geperstteert In t
Casteel Colombo Ter ordinaire Raadkamer der Justitie
ten dage maand en Jaar Voortz. ter Presentie van D. E.
Leden Casper Heyger en Pieter de Salve / onderstondt /
/ was getekent: / Jan Stafema, Martinus Lob,
Theun: van Kimmenaar, Jan Andriest: en Pieter
Coenen / in margine / ons present / getekent: / Casper
Heyger en J. D. Salve / Lager / in mijn kennis / was
getekent: / Dat: Kreekenbeek Getw. Cereq

Op Huiden Dents Julij 1740. Compareerden voor mij
Martinus D' Lanttheer boekhouder indienst der E

Comp.

Van Ceylon onder dato 19 Feb. 1741.

174

Comp. en zodanig betheiden op het Schip Lorendaal de
naar te noemene getuigen, Jan Stademan van Amster-
dam Offertuorman, Martinus Loo van Middelburg,
oudertuorman, Theunis van Kimmenaar bootman
Jan Andriessz. van Gistou Schieman en Pieter Loen
van Amsterdam Constabel, welke gesamentlijk sklaarden
ten requistie van den Schipper Samuel Hendriksz dat
mit segenstaande alle de zorg en vlyd aangewend was,
om doentlijk zijnde de laatste van de twee Penoeerossen
zijnde 't wijfje in't Leven te behouden het zelve egter des
morgens was komen te sterren

Alle 't gene voort. Staat bekennen zijt. de schijvere waarheid
te zijn bereijde blijvende des noods en daar toe verlegt + selve
ten allentijden gestand te doen

Aldus Gepassert int Schip Lorendaal dag maand
en jaare voort. / was getekent. Jan Statemas, Mart.
Loo, Theunis v. Kimmenaar, J. Andriessz. en Pieter
Loenen / in margine / in kennisse van mij / getekent.
M. d. Landheer

Afgeden den 29: augustus a. 1740. Compareerden voor de
ondertenoemene Justiciele Leden de attestanten inde rozen
staande sklaring gemeld, dewelke haer wederweldrijge,
lijk voorgehouden zijnde bleven zij daar bij volkome,
lijk persisteren zonder enige de minste sanderung te
begerey

Aldus Gedaan gerecolleert ende Gepersekeert Int
Kasteel Colombo: ten ordinaire Raadsamer der Justitie
ten dage maand en jaare voort. ten presentie van de
Leden Casper Stegger en Pieter d' Salve / ondenstond.
/ was getekent. Jan Statemas, Martinus Loo,
Theunis van Kimmenaar, Jan Andriessz. en
Pieter Loenen / in margine / ons present. / getekent.
Casper Stegger en P. d' Salve / lager / in mijn ken-
nisse / was getekent. Bar. Krickenbeek geto. / ereq

Aldus Gedaan ende Gerecolleert Int Kasteel Colombo
ten dage maand en jaare voort. / was getekent. /

Wem